

Leonas Kadžiulis

Vienas žymiausių Lietuvos agronomų, habilituotas daktaras, profesorius.

Gimė 1926-06-27 Vėželių km., Rokiškio aps., Skapiškio vls., ūkininko šeimoje, mirė 2014-06-12, palaidotas Vilniuje, Rokantiškių kapinėse.

Baigęs Lietuvos žemės ūkio akademijos Agronomijos fakultetą (1950), pradėjo dirbti Dotnuvos bandymų stoties vyresniuoju mokslo darbuotoju, 1950–1956 m. buvo Dotnuvos bandymų stoties, 1956–2001 m. – Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojas. 1952–1955 m. studijavo Lietuvos mokslų akademijos Žemdirbystės ir dirvožemio instituto aspirantūroje, parengė ir apgynė disertaciją „Tinkamesnių daugiamečių žolių mišinių parinkimas Lietuvos TSR vidutinio sunkumo dirvose“.

Reorganizavus žemės ūkio mokslinio tyrimo įstaigas, 1956 m. Dotnuvoje buvo įkurtas Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institutas, kurio Pievų ir ganyklų skyriuje (vėliau – Žolių ūkio) kaip vyresnysis mokslo darbuotojas L. Kadžiulis pradėjo mokslininko kelią. Tyrimų bei jo vadovaujamų darbų tematika apėmė labai platų žolininkystės klausimų ratą – žolynų formavimo, žolių mitybos, žolynų optimalaus naudojimo tyrimus. Sukaupiti gausūs tyrimų duomenys 1972 m. buvo apibendrinti habilitaciniame darbe „Daugiamečių žolių auginimo ir naudojimo pašarui pagrindai“.

Prof. L. Kadžiulio ir jo mokinių darbai vieni pirmųjų tarp agrarinių mokslų Lietuvoje pelnė tarptautinį pripažinimą. Jau 1966 m. prof. L. Kadžiulis skaitė pranešimą X tarptautiniame pievininkystės kongrese Suomijoje, 1970 m. Australijoje. Jis aktyviai dalyvavo Europos pievų federacijos veikloje, skaitė pranešimus daugelyje jos konferencijų ir simpoziumų: Suomijoje (1966, 1992), Šveicarijoje (1971, 2004), Švedijoje (1973), Vokietijoje (1977, 2001), Didžiojoje Britanijoje (1982), Slovakijoje (1990), Danijoje, Estijoje (2000), Prancūzijoje (2002). Dalyvavo kituose simpoziumuose Portugalijoje, JAV, Olandijoje, Rusijoje bei NVS šalyse. Nuo 1990 m. dalyvavo ir skaitė pranešimus visuose Pasaulio lietuvių mokslo ir kultūros simpoziumuose Čikagoje ir Vilniuje.

Buvo tarptautinės programos „Žmogus ir biosfera“ (MAB) Lietuvos komiteto narys ir projekto „Ekologinis žmogaus veiklos poveikis landšaftui“ vadovas, tarptautinės programos ECOSLIT dalyvis.

1976 m. L. Kadžiuliui buvo suteiktas profesoriaus pedagoginis mokslo vardas (1993 m. nostrifikuotas) ir Lietuvos nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas.

Profesoriaus mokslo darbai buvo įvertinti Lietuvos valstybine mokslo premija už monografiją „Daugiamečių žolių auginimas pašarui“ (1974) ir TSRS Valstybine mokslo premija (su bendraautoriais) už darbą „Žemių sukultūrinimo ir jų intensyvaus naudojimo kultūrinėms pievoms ir ganykloms pažangios technologijos sukūrimas ir įdiegimas (Lietuvos TSR pavyzdžiu)“ (1976).

1985 m. išrinktas Lietuvos mokslų akademijos nariu, aktyviai dalyvavo akademiname gyvenime. Už nuopelnus Lietuvos mokslui apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino V laipsnio ordinu (1998).

Atkūrus Nepriklausomybę, L. Kadžiulis aktyviai dalyvavo reformuojant ir kuriant naują Lietuvos mokslo sistemą, rengiant svarbius dokumentus, susijusius su Lietuvos mokslo ir studijų sistemos pertvarkymu. Jis buvo išrinktas Lietuvos mokslo tarybos pirmininku (1992), 1992 m. dirbo Lietuvos Respublikos ministru be portfelio ketvirtojoje vyriausybėje (1992-07-21–1992-12-02), buvo atsakingas už mokslą ir studijas, 1993–1999 m. vadovavo Lietuvos mokslo tarybai, kartu dirbdamas ir Lietuvos žemdirbystės instituto vyriausiuoju mokslo darbuotoju, Tarybos pirmininku. Dirbo LMA sudarytoje komisijoje rengiant naują Lietuvos mokslų akademijos statutą, kuris buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. gegužės 19 dieną. Net ir užimdamas aukštas pareigas profesorius visada pirmiausia išliko mokslininku.

L. Kadžiulis sukūrė žolininkystės mokslinę mokyklą Lietuvoje. Jam vadovaujant apginta 17 daktaro disertacijų, tarp jų 2 habilitaciniai darbai, dalyvavo doktorantūros komitetuose.

Prof. L. Kadžiulio tyrimų rezultatai apibendrinti ir paskelbti 7 monografijose, 10 brošiūrų, per 300 mokslinių straipsnių. Svarbiausi leidiniai: „Dobilai“ (1958), „Pašarinės žolės, pievos ir ganyklos“ (1958), „Pievos ir ganyklos“ (1965, 1977), monografija „Daugiamečių žolių auginimas pašarui“ (1972).

Buvo mokslinių žurnalų „Žemės ūkio mokslai“ ir „Žemdirbystė-Agriculture“ redakcinių kolegijų narys, svarbių šalies leidinių – „Visuotinės Lietuvos enciklopedijos“ ir „Žemės ūkio enciklopedijos“ – ilgametis mokslinių redakcinių tarybų narys.

Parengė
LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
mokslinė sekretorė Elena Narušytė

Naudoti šaltiniai:

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus archyvas.
Žemės ūkio enciklopedija. Vilnius, 2003.